

Olcso gazdasági épületek

Gyorsan felépíthető, olcsó gazdasági épületek sorozatgyártását kezdték meg három dunántúli gazdasági szervezet társulásában. A könnyűszerkezetes, hat hét alatt felállítható épületeket a Somogy megyei kányai termelőszövetkezet, valamint a Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság gyártja és szereli össze. A Graboplast-ponyvával fedett létesítmények egyik változata alkalmas juh, szarvasmarha és sertés tartására, a másik pedig mindenfajta termény tárolására, de használható gépszínek vagy szerelőműhelynek és raktárnak is. Az épületek élettartama garantáltan 15 év, az ára pedig egytizede a hasonló méretű istállóknak vagy raktárnak.

Befejeződtek a magyar-szovjet idegenforgalmi tárgyalások

Jegyzőkönyv aláírásával befejeződtek Budapesten a magyar-szovjet idegenforgalmi tárgyalások. A tárgyaló delegációk vezetői, Juhász Zoltán belkereskedelmi miniszter és Szergej Nyikityin, a Szovjet Idegenforgalmi Főigazgatóság miniszteri rangú elnöke pozitívan értékelték a kölcsönös turizmus alakulását. Megállapították, hogy a következő években bővülnek a magyar utazókörzések számára a klutazási lehetőségek, s az eddiginél több magyar turista töltheti szabadságát a Szovjetunióban; újabb útvonalak, programok között választhat. Mind a magyar, mind a szovjet utazási irodák kedvezményes utakat szervez-

nek a szezonon kívüli időszakokban.

A felek eszmecsere folytatták a nemzetközi idegenforgalmi szervezetekben kifejtett együttműködésükről. A szovjet delegáció megismerkedett az új budapesti szállodákkal, valamint a hévízi és a balatoni idegenforgalmi létesítményekkel.

Szergej Nyikityint fogadta Marjai József miniszterelnök-helyettes. További megbeszéléseket folytatott Birc Gyulával, az MSZBT főtitkárával. Mindkét eszmecsere jelen volt Juhász Zoltán is.

A szovjet delegáció pénteken, tegnap elutazott Budapestről.

Ember minden beosztásban

Könyv Komócsin Zoltánról

Lassacskán fogyatkoznak a szocialista közéletünkben a nehezen elviselhető istenségek. S ha jól szétnézünk, láthatjuk: ma már nem annyira a magas beosztású vezetők viselkednek embervoltukhoz méltatlanul, hanem inkább azok, akik akár egy portásfülkében sem tudnak mást kezdeni a hatalmukkal, minthogy visszaélnék vele. Az ilyen nevetéges kolomp-rázókat próbálgatni jobb belátásra bírni Komócsin Zoltán példájával, aki a hatalom legfőbb övezetében, tengernyi gonddal megrakottan is mindig meleg szívű, megértő ember tudott maradni. Nyilván azért nem szédítették meg a kimagasló párt- és állami tisztségek, mert komolyan vette azt a kommunista indítást, miszerint az igazi forradalmár életének fő célja és értelme a közösség szolgálata.

Ezért vettem tehát szívesen kézbe azt a piros fedelű könyvet, amelyet a fiatalon elhunyt Komócsin Zoltán politikai pályájáról, közéleti munkásságáról, magánéletéről, harcostársainak vele kapcsolatos emlékeiből állított össze és adott ki az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. A kötet a Kommunista Ifjúsági Szövetség zászlóbontásának 25. évfordulója alkalmából jelent meg, tekintettel arra, hogy az MSZMP ideiglenes Központi Bizottsága 1957. február 26-i határozatával öt bíza meg az ifjúsági mozgalom szervezésével és irányításával. S mivel Komócsin Zoltán Szegeden nevelkedett szocialista forradalmárrá, illetve ennek a városnak a kommunista közössége bocsátotta tizenöt évesen a szép ívű pályára, szinte biztosra vehetem, hogy itt, a szűkebb hazában is nagyon sokan érdeklődnek majd az igen érdekes és fontos dokumentumokat tartalmazó kötet iránt.

Hadd emeljem ki a 250 oldalas könyvből ezúttal főleg csak a Komócsin Zoltán humanizmusát igazoló megállapításokat, hisz oly nagy szükségünk van manapság is az ilyen példákra. Pulai Árpád írja róla, hogy jól tudott kapcsolatot teremteni, volt benne valamely ember báj. Humora, szípkázó értelme, vidámsága rögtön vonzó légkört teremtett maga körül. Dr. Antalffy György arra emlékszik, hogy szenvedélyes szónok volt, s mindig a leglényegesebből beszélt. „Ismerete a szónoki beszéd ötletekkel fűszerezett fordulatait, ismerte a témát is, amit előadott, csupán a hallgatóságának véleményét nem ismerte. Mire azonban beszédeinek végére ért, előadó és közönség már egymásra talált.”

A párt külügyi titkáráként, a Népszabadság főszerkesztői székében is mindig fontosnak tartotta, hogy szót érten bárkivel, jóllehet „szenvetett a dolgok ellentmondásosságától, mérhetetlen vágyt élt benne egy olyan

egyértelműség iránt, amelyvel a valóság — fájdalom — nem szolgált”. Rényi Péter mondja róla: főszerkesztőként nehezen szokta meg, hogy a kényesebb kérdéseket boncolgató újságcikkletek olykor elvtársak is különféle módon reagáltak, vagyis, hogy a vélemények nem egyszer 180 fokban eltértek egymástól. Am a bizalom az emberekben és bizalom az eszmében öbenne rendíthetetlen volt, s „talán ezért is őrizte meg közvetlenségét, akármilyen tiszt-ségbe került.”

Komócsin Zoltán jellemét, emberi magatartását jól megvilágítja a Délmagyarország munkatársának, Sz. Simon Istvánnak visszajelzése is, amely szintén olvasható a könyv lapjain:

„Hozták az előélet — én róttam a kutyanyelvet. Hozták a sültet — én változatlanul írtam. Komócsin Zoltán észrevette „télenséget”, valamely strébernek nézett, és rám szólt: — Te mit csinálsz!? Most szépen vacsorázz meg, és majd holnap csinálj rendet a fejedben! A Népszabadság is vasárnap közöl tudósítást a ma esti gyűlésről! Igen, igen — gondoltam — de nálunk az volt a megegyezés, hogy legkésőbb este kilenckor Makó-ról telefonon bediktálom a tudósítást. Semmi sem volna egyszerűbb, mint beszólni Szegedre, hogy ez a képlet... az elvárás... az utasítás... Akkor én, megbízatásom teljes tudatában azt válaszoltam Komócsin Zoltánnak: — Komócsin elvtárs, én ezt nem tehetem. A Délmagyarország napilap! Éreztem rögtön, hogy most szemtelen voltam. A központi napilap főszerkesztőjének ilyen mondani minimálisan is tiszteletlenség. Ezért gyorsan, nagyon gyorsan hozzá magyaráztam: — Ne haragudj, az olvasó megérti, hogy a Népszabadság egy péntek esti gyűlésről csak vasárnap közöl tudósítást. A lap korán zár, mert az ország minden részébe el kell jutnia reggel hatra. De a Délmagyarország nincs olyan messze Makótól, hogy ezt megtehetné! Mikor ezt eldadoztam, el voltam készülve minden lesújtó válszra. Belebonyolódtam egy buta okfejtésbe, amit senki sem vehet tőlem jónéven. És akkor Komócsin Zoltán, a Népszabadság főszerkesztője azt mondta: — Neked ebben igazad van! Szólok, hogy ad-

dig tartásuk melegen a vacsorádat, amíg a dolgozodaj elkészül!”

Igen, egy pillanatig sem csinált hiúsági kérdést abból, ha netán másnak volt igaza. Öszintesége, mint egy tiszta nyitott könyv. A felesége megfigyelését a szegedi sokasága is igazolhatja: „Soha nem érezte környezetével, hogy többet tud náluk, hogy esetleg magasabb beosztásban van... Soha nem volt leereszkedő sem velünk, sem másokkal. Beosztás. No igen, azt soha nem tartotta véglegesnek... úgy tekintette, hogy bárhol is van, a nép ügyét, a szocializmus építését szolgálja... Kötelező protokoll soha nem nyomta, vagy rejtette el egyéniségét.”

Rengeteget dolgozott. Puja Frigyes írja róla, hogy amikor 1967-ben fölvetődött a kommunista és munkáspártok újabb világtalálkozója előkészítésének gondolata, Komócsin Zoltán valóságos motorjává vált az előkészítésre hivatott budapesti konzultatív tanácskozás megszervezésének. „Ragyogó képességei teljességgel kibontakoztak... Mindig csodálta, ba ejtett logikus okfejtése, amivel álláspontunkat magyarázta, türelme, amivel végighallgatta a konzultáló partner — sokszor a miénkel nem egyező — álláspontját... nem szerette a sötétben bujkálást, s mindig nyíltan beszélt.”

Amikor 1974-ben elragadta a halál, a Komócsin család egyik jó ismerőse, így kezdte a vigasztaló szavakat: „Tudod, Márta, ő nem ötvenegy évet élt, hanem százát is, mert olyan sokat dolgozott, olyan önégetve, egy hónapból kettőt értékesítve élt és tett a forradalomért...” Valóban. Hiába nem volt soha haragutató, hiába nem szeretett rosszkedvű lenni, a szíve nem bírta a rendkívüli igénybevételt. Élete azonban példakép marad, amit az is igazol, hogy halála után több iskola, úttörőcsapat, szocialista brigád, KISZ-szervezet vette föl a nevét. Magától értetődik, hogy Szegeden teret neveztek el Komócsin Zoltánról.

Az életpályát bemutató kötetet — amelyhez Pernel Mihály írt bevezető tanulmányt — bőséges jegyzet és huszonhárom családi, baráti és harcostársi körben készült fénykép egészíti ki.

F. Nagy István

A mai magyar zene

„Reklám mindenáron!”

Zenészkörökben ismert anekdóta jut eszembe, ha a „Mai magyar zene hete” rendezvénysorozat második eseménvére, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola nagyteremben megtartott szerda esti hangversenyre gondolok. Az egyszerű zeneszerző felesége így vigasztalja férjét új művének premierje előtt. Ne félj fiam, ha a koncerten verekedésre kerülne sor, úgys a zeneszerek lesznek többen. Majdnem ez volt a valóság most is, amikor a magyar zenei élet legjelesebb zeneszerzői közül jónéhányan nem voltak restek eleget tenni Szeged város meghívásának. Eljöttek, meghallgatták, hogyan értik, érzik az előadók muzsikájukat, és megnézték, mennyien érdeklődnek művészetük iránt. Ha csak a felszínes benyomások alapján ítélnék, a következőt elkeserítő lenne.

Tizenkét évvel ezelőtt született meg a gondolat — Vassz Viktor s néhány helybeli vezető muzsikusk ötlete nyomán — létesítsenek fórumot a kortárs zenének. Ez egyúttal a városban élő előadóművészek számára újabb szereplési alkalmak biztosítása volt, s előadói stílusuk felrészítésének kiváló lehetősége is. Természetesen elsődleges célul tűzték ki: közönséget toborozni, értő szimpátiánsokat nevelni a mindenkori „mai magyar zene” számára. Többek között ezt tudtuk meg Vántus Istvának, a Magyar Zeneművészek Szövetsége délmagyarországi csoportja elnökének szavaiból. A megbeszélésre a Szeged városi tanács vb termében került sor csütörtökön délelőtt, ahol az előző esti hangversenyen is megjelent budapesti zeneszerzőket, Farkas Ferencet, Kocsár Miklóst, Maros Rudolfot, Petrovics Emilt, Szőlősy Andrást, a Zeneművész Szövetség délmagyarországi csoportjának tagjait, illetve mindazokat, akik a Mai magyar zene hete gondozásában részt vállaltak, Bányainé dr. Birkás Mária tanácselnök-helyettes köszöntötte, s röviden méltatta a város tudományos, illetve művészeti életében elért eredményeket.

Itt van tehát a lehetőség Szegeden, hasonló sehol másutt az országban, hogy tizenkét éve minden esztendőben reflektorténybe kerüljenek ma élő zeneszerzőink al-

kotásai. E tizenkét év alatt egy olyan helybeli előadógárda nőtt föl (kezdteben alig akadt vállalkozó kedvű előadóművész), akik anyanyelvi szinten „beszélnek”, magas színvonalon tolmácsolják a legfrissebb zenei alkotásokat. Vállalják, szívesen csinálják. Ékesen bizonyító példa erre a szerda esti kamarazene-hangverseny. A patronáló városi tanács nem sajnál jelentős anyagi áldozatot sem. Eddig kétevenként adott megrendelést, alkalmanként négy zeneszerzőnek, hogy a szegedi kamarazenekari napokra új művet komponáljon. Így jelentős bemutatók színhelyévé lépett elő Szeged. Mivel pedig a komolyzenehez viszonylag legkönnyebben elkalauzoló szövetségünk a kórusművészet, éppen ezért, talán a legkényesebb helyzetben is van a mai magyar alkotások elfogadtatása szempontjából. Most tehát az igen értékes, sok hasznos gondolatot felvető megbeszélésen új határozat született, mely a kóruskultúrát is támogatva a következőképp módosítja az eddig kialakult hagyományt.

Kétevenként három zeneszerző kap majd felkérést az őszi kamarazenekari napok új alkotásának komponálására, míg a minden esztendő tavaszán virágzó mai magyar zene hetére szülessék egy-egy új kórusmű. Olyan, mely pedagógiai szempontból, s hangzásigényében egyaránt megfelelően, azaz a viszonylag nagyobb megerőltetés nélküli énekelhetőség keretein belül mozogva, egyúttal korszerű zeneszerzői nyelvezettel, a ma emberét érdeklő szellemi tartalommal szóljon. Olyan legyen, mely nemcsak egyszeri bemutatásra alkalmas, hanem kórusaink repertoárjába beépülve, a hagyományos klasszikusokkal egyidejűleg frissítse, csiszolja ízlésünket, szellemünket, nyitottabbá téve valamennyiünket korunk érzelmi átélésére.

Zeneszerzőink nagy örömmel fogadták a határozatot. (Gondolom, hasonlóképpen reagálnak majd kórusvezetőink is.) Ezt bizonyította Maros Rudolf hozzászólása is, mikor hitet tett amellett, hogy ma már egyre több fontos szellemi esemény zajlik vidéken. Petrovics Emil megerősítette ezt, mondván: „Ha a mai magyar zene óraszámát lemernénk, tapasztalnánk, hogy túlnyomó többsége vidéki városok (Debre-

cen, Sopron, Szeged, Veszprém, Pécs) megbízásából született. Nagyon jól tesz az ösztönzés, érz az ember, hogy itt igazán szükség van rá!” Petrovics javaslatára formálódott tovább az elhatározás: ne csak az új művek bemutatására szolgáljanak a jeles őszi, s tavaszi rendezvények, hanem azok újrakiadására is.

Vannak intézmények, amelyek önszántukból kapcsolódnak be a kivételes szellemi összefogás erősítésébe, mint például a megyei Somogyi Könyvtár, amikor katalógusokat, bibliográfiákat készít, mint most legutóbb Farkas Ferenc szerzői estje alkalmából. A jó ügyért áldozásból azonban a „leg-több” is kevés. Hiába küldött ki a Zeneművészeti Főiskola ezer meghívót a Mai magyar zene hetére; nem elég! Hiába jönnek el a zeneszerzők, hiába vannak kiváló előadók, vagy a pedagógusok és karvezetők, s zenei ismeretterjesztés lelkes apostolai, ez sem elég! Nem hibáztatom egyoldalúan a publikumot sem a szerda esti közömbösségükért. Mindannyian tudjuk, hogy ma már oly sokirányú információáradat zúdul közönságunkra, hogy ha valamilyen konkrét irányban ki akarjuk ragadni; meg kell küzdeni érte! Valljuk be azt is, ez a szellemi gazdagság kissé el is kényelmesített valamennyiünket. Kell tehát a reklám mindenáron — mint a tanácskozáson is elhangzott. Vallom, hogy a jó bornak is kell a cégér, főként ha ráadásul kevésbé ismert, új zamatokkal dúsított nemes italról van szó! A haladás, a jó ügy oldalára állni fel-emelő, de gyakran háládatlan feladat.

De remény mindig van — és ősszel folytatódik a körünk zenéjét bemutató, embert gazdagító értékes szellemi kavalkád.

Berényi Bogáta

Vonat helyett buszok

A MÁV értesíti az utazóközönséget, hogy április 26-30-ig Kiskunfélegyháza—Kistelek állomások között a Budapest Nyugatiból 7.25 órákor, a Cegléd állomásról 9.39 órákor, a Szeged állomásról 11.45 órákor, április 26-ig Gyoma—Me-

zőberény állomások között a Budapest Keletiből 9.10-kor, a Lökősházáról 10.08-kor induló vonatok helyett vonatpótló autóbuszok közlekednek.

A Békéscsabáról 13.25-kor induló gyorsvonat helyett 14.20-kor indul gyorsvonat.

Szerszámgépek exportja

Kooperáció NSZK-beli cégekkel

Az ez évi szállításokkal együtt 80 magyar megmunkáló központ működik majd az NSZK különböző iparvállalataival. Ezeket kívülről folytatódik az egyedi, hagyományos szerszámgépek kivitele is. Ilyen esztergák-ból, fúró-, maró- és köszörűberendezésekből már csaknem kétezret exportált a Technoimpex az NSZK-ba.

Az eredményes törekvések hatására az idén is sikerült előbbre lépni a korszerű, nagy termelékenységű megmunkáló központok értékesítésében. Ebben minde-nekelőtt jelentős szerepet játszott a Düsseldorf mellett Erkrachtban működő Berna GMBH Technoimpex képviselő, amelyhez kiépített alkatrésztártrakt, szerviz-hálózat, valamint állandó szakkembérgárda is tartozik.

Az is igen fontos szerepet játszott a piacon való bennmaradásnál, hogy a Technoimpex idejében felismerte: partnereik kizárólag kapacitásbővítő céllal egylőre nem vásárolnak újabb termelőberendezéseket, de a termelékenység és a gazdaságosság javítására sok ép-gyár beruház. Így a külkereskedelmi vállalat jelenlegi bevétel között számos NSZK-beli nagyvállalat, például a Siemens, a Man-Roland, a Battenfeld, a Wagner, a Dürr a Jagenberg és a Karl Mayer is szerepel. További tárgyalásokat folytatnak megmunkáló központok exportjáról a Krupp és a Mannesmann Demag vállalatokkal.

A magyar szerszámgépiparnak egyben fontos kooperációs partnerei az NSZK-beli cégek.